

Пријоморске новине

лист ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАСТОДНЕВНО

ГОДИНА VI • БРОЈ 97. • 10. ЈАНУАР 1977.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

Обраћајући се у својој новогодишњој поруци свим нашим радним људима и грађанима, пионирима и омладини, припадницима народне одбране и народне безбедности и упућујући им најбоље жеље за срећу и успјехе у новој 1977. години, друг Тито је изјавио да ће протекла година остати забиљежена као изузетно значајна за даљи развјитак нашег социјалистичког самоуправног друштва и јачање међународног положаја и улоге Југославије. У наставку излагања, Председник СФРЈ је подвукao да је послиje неколико година сложених кретања и савлађивања многих дилема и отпора, у 1976. разрађен нови друштвено-политички и економски систем, постигнут висок степен стабилности и отворена јасна перспектива дугорочног развоја наше заједнице. Створени су услови за боље организовање друштва и ефикасније дјеловање свих његових дјелова, за бржи и складнији развјитак у цјелини. Учињено је много, посебно у погледу стандарда и рјешавања виталних питања. Испољен је активнији однос и одговорнији став према њима, тако да се осјећа повољнија клима, особито у настојањима да се побољшају услови живота и рада наших грађана. Много више него раније, наши радни људи су се у току прошле године окренули конкретној борби за остваривање планом утврђених циљева. Крупнији резултати постигнути су, захваљујући, у првом реду, већем ангажовању комуниста, даљем учвршћењу њиховог идејно-политичког јединства, једнодушности руководства и народа и свестраној подршци најширих слојева друштва која је пружана у остваривању усвојених одлука и закључака.

У нашим друштвеним односима, како је истакнуто у новогодишњој поруци друга Тита, све изразитеље се испољавају један нови квалитет — јача појединачна друштвена одговорност, сазијева свијест о заједничким циљевима и путевима њиховог постизања. У све већој мјери схвата се нужност демократског усклађивања интереса ради општег напретка наше заједнице и потпунијег задовољења потреба радног човјека.

Друг Тито је рекао да у времену у коме живимо и на новој развоји на коме се налазимо ми „можемо и морамо све више водити рачуна о квалитету свега онога што радимо. Имамо у виду неопходност ефикаснијег привредавања и подизања производтивности рада, јер ће стандард и општи напредак зависити од тога како ћемо и колико радити. Мислим, даље, на већу хуманизацију начина живота и односа међу људима уопште.“

Година која је иза нас дала је добру основу за још успјешнију и плоднију 1977. како на унутрашњем тако и на спољњем плану. Јединств-

ЈАСНА ПЕРСПЕКТИВА РАЗВОЈА НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Друг Тито и другарица Јованка у Милочеру

во наших радних људи никада није било веће него што је данас. Оно се заснива на пуној равноправности, заједничкој одговорности и све дубљем сазнавању свих наших народа и народности да је само оваква Југославија гаранција срећније будућности свих. Тога су свјесни наши радници, сељаци и интелигенција. То пројекта свијест млађих и старијих и нема снаге која би нас могла скренути с пута којим идемо.

„Желим да нагласим“ — ријечи су из Титове новогодишње поруке — „да такав однос свих организованих социјалистичких снага са Савезом комуниста на челу треба да буде основна карактеристика нашег рада у 1977. години. Да бисмо, дакле, још брже напредовали, неопходно је да брже и боље радијмо, да ефикасније удружујемо снаге и рационалније користимо све унутрашње могућности, да у пракси обезбиједимо све потпуније функционисање нашег социјалистичке заједнице?“

усмјерене све наше акције и договори. У тим напорима морамо истрајати, утолико прије што међународни услови ни у предстојећој години неће бити нимало лаки. Уостalom, ми смо и све до садашње побједе извојевали у тешкој и упорној борби. Морали смо да се супротстављамо свакојаким препрекама и многим притисцима којих нијесмо били лишени ни у посљедње вријеме.“

Осврћући се на међународни положај наше земље, друг Тито је рекао да је углед Југославије порастао, да је њен међународни положај још више учвршћен, да многобројни међународни сусрети и документи, који су усвојени прошле године, представљају признање принципијелној и досљедној политици Југославије. „Зар и то није доказ“ — наставио је друг Тито — „да се сталном активношћу, храброшћу и упорношћу могу уклањати све баријере које искрсавају на путу изградње наше социјалистичке заједнице?“

Истичући да високо цијенимо стара и нова пријатељства, друг Тито је рекао да ми настојимо да наша увећана снага и брзина буду од користи свим нашим пријатељима. Југославија је и до сада несебично давала свој прилог прогресу и сарадњи међу народима и то својим залагањем за равноправне односе, за поштовање независности свих и ослобођење оних који су још увијек поробљени и изложени егоизму и злоупотребама богојављених и моћних.

Ријечи друга Тита допреле су до свих крајева наше земље, до најудаљенијих села и градилишта, где се стварају нови социјалистички друштвени односи. Оне су нашле мјеста у срцима свих наших грађана, наше омладине и пионира, припадника народне одбране и државне безбедности, свих грађана социјалистичког самоуправног друштва. Као и глас о свему што стварамо у нашој домовини, оне су допреле и до наших грађана који привремено бораве далеко од своје домовине, као и до свих који су још давно морали да напусте своју родну груду, али су својом љубављу остали дубоко везани за њу.

Оздравити културни центар

ПОСТАВЉАЊЕМ НА СОЛИДНЕ ОСНОВЕ, ОВА ИНСТИТУЦИЈА МОГЛА БИ СЕ ОСПОСОБИТИ ДА СБАВЉА ВАЖНЕ ДРУШТВЕНЕ ЗАДАТКЕ

Ступањем на снагу новог система обрачуна према наплаћеној реализацији, Културни центар се нашао у веома незавидној финансијској ситуацији. Као што се истиче у материјалу Комисије (чланци су је Сагодар Радуловић, Милутин Јањевић, Бранко Медиговић и Десанка Иванчевић), која је радила на изради предлога за превазилажење садашњих тешкоћа, систем обрачуна према фактурисајућој реализацији, који се примјенио до краја 1975. године подговарајући креирању непокривене потрошње и био узрок чикотија штетних економских односа. Но ви законски прописи обавезали су кориснике друштвених средстава да до краја марта прошле године ликвидирају своје рачунаре. То је избацило на вијодело недоманинско (како оправдајући речи?) пословање које је ову установу довело да буде „у були“ за око два милиона динара непокривених инвестиција и задужењем код банке пословних партнера. Тако су обавезе из 1975. године износиле око 1.468.000 динара (кредит за обратна средства 450.000 динара), а у току прошле године, до 31. марта, када је требало да буду ликвидирани, оне су повећане још за 392.000, што укупно износи 1.860.000 динара. У току прошле године обавезе из 1975. године су измишлене у складу са законским прописима, изузев кредита код Инвестиционе банке Титоград.

Друга страна „једначине“ показује потраживање Културног центра по завршном рачуну из 1975. године. Она су износила 842.428 а наплаћено је свега 562.328 динара, док остатак није наплаћен из разлога што није формирана документација или што се радило на бази усмених уговора.

Неповољној финансиској ситуацији погодовале су непотре-

бне радне јединице, као биро за пропаганду и неке друге дјелатности. Центар је до маја мјесеца 1976. године затошљавао 26 лица. Сада је тај број сведен на 15 радника, али ни он није покапан.

С обзиром да се у оквиру Културног центра налазе Музеј, двије галерије, двије библиотеке, одјељење нижег музичке школе, течајеви страних језика и организација фестивала „Дани музике Свети Стеван — Будва“ и „Игре југа“, требало би ову институцију оздравити и поставити на солидне темеље, како би могла да обавља важне друштвене задатке.

С. П.

ДРУШТВЕНА АКТИВНОСТ ЖЕНА

У МАРТУ „БАГАТОВ“ ТЕЧАЈ

Конференција за друштвену активност жене организује течај кројења и шивења за који произвођачи шиваћих машина „Багат“ обезбеђују стручну наставу и машине за рад. Овај облик стручног оспособљавања жена већ одавно се примјењује у неким општинама на подручју наше Републике. Прошле године Багатов течај радио је у Херцег-Новом, где је стекао квалификацију велики број домаћица и младих радница.

Послије анкете спроведене на подручју мјесних заједница Будве, Петроваца, Светог Стефана и Бечића о томе колико би жена из наше општине жељела да похађа овај течај, показало се да је интересовање велико. Највише кандидаткиња пријавило се на подручју Мјесне заједнице Петровац (86).

Због тога је Општински одбор конференције за друштвену активност и положај жене одлучио да Багатов течај најприје почне у Петровцу, и то у марту ове године.

Иначе, течај се одвија у два дијела. Први дио траје мјесец и по дана. Настава ће се одвијати три пута седмично по два сата. Врјеме наставе биће прилагођено највећем броју полазница. Други дио течаја траје два и по мјесеца. Течај је верификован и полазнице које заврше наставу добијају дипломе о квалификацији, што је врло повољна околност за раднице које су незапослене.

Цијена школарине за први и други дио течаја је по 400 динара.

ГРАЂАНИ ПИТАЈУ — НАДЛЕЖНИ ОДГОВАРАЈУ

ИМА РИЈЕЧ ПРЕДУЗЕЋЕ „РАД“

У вези вашег дописа од 16. 12. 1976. године којим тражите нека објашњења у вези изградње објекта стамбене зграде СУБНОР-а у Буџи а који се односи на квалитет изведеног радова извештавамо вас следеће:

1. Заједничку ТВ антenu извела је овај радна организација преко свог кооперанта „Никола Тесла“ из Чачка у свему према пројекту. Произвођач и испоручилац антene је „Искра“ из Крања. Испоручилац ове антene је по постављању извршио њено испитивање антene по свим становима и иста је у цјелости исправно радила. Комисија за технички пријем објекта није нашла никакву примједбу на ТВ антenu, а што се види из записника о техничком пријему објекта, од 28. 6. 1975. године, на страни 8 записника. Поред тога што је ТВ антена дата инвеститору на употребу у исправном стању, ми смо и сад послије квара позвали извођача да исту оправи.

2. Што се тиче завршетка електричних инсталација који штрче на дијелу фасаде, извештавамо вас следеће. По пројекту је предвиђено да се станови запријавају термоакумулационим пећима (пећи су станара). Уз сваку пећ долази термостат (гроња дозна) и дозна за пријучак напојне пећи електричном енергијом. Ми смо инсталацију извели по пројекту и изоловали завршетке изолир траком и убацили у дозне, а осигурачи за пећи изведени су тако да власници становиа треба сами, при-

ликом монтаже пећи, да поставе потребне пријучнице и приврну осигураче. У записнику комисије за технички пријем зграде стоји: „У становима је предвиђено гријање термоакумулационим пећима. Потош исте нијесу утврђене, а остављен је пријучак за термостат који неизгодно стрчи из зида, предлаже се инвеститору да овај спој изврши преко пријучнице.“

Из овога се види да није кривица извођача радова и ми смо своје обавезе у цјелини извршили.

3. О одвођењу атмосферске воде са тротоара, извјештавамо вас следеће:

тротоари око зграде није су рађени, јер не постоје по пројекту. Утврђене су приступне стазе по захтјеву инвеститора, које имају попречни пад. На сваких пет метара остављени су отвори у ивиčnjacima за одводњавање. Приликом сајења цвијећа и неправилним одржавањем стаза од земље и одпадак рупе се запуште те је тако одвод воде онемогућен. Ово питање одржавања објекта ствар је инвеститора и станара. На дијелу ниског приземља одводњавање воде врши се у атријуму где је кота стазе већа од коте ат-

ријума, тако да не постоји могућност продирања воде у станове.

4. За одводњавање воде из жардињера утврђене су улуле према пројекту рjeшенима пројектантата и надзорног органа. Лулице су дужине 25,30 и 35 цм. Атмосферска вода с појединих жардињера са спратова одводи се ланчано преко лулице до ниског приземља. Улази у станове заштићени су плочом. Сви радови изведенi су по датим техничким rješenjima од стране инвеститора. Комисија на ове радове није имала никакве приједбе.

5. По вашој примједби за спољње освјетљење извјештавамо вас следеће: Ми смо са инвеститором склопили уговор за изградњу стамбене зграде са извођењем инсталације у објекту с пријучником ван зграде на један метар. Спљуни пријучак изводи инвеститор, као и спољње uređenje, озеленавање површине, двод воде, одвод атмосферске воде и канализације, а за спољње uređenje комисија није ставила примједбу, јер је то обавеза инвеститора. На помињемо да ми ни до данас нијесмо добили пројекат за спољње uređenje објекта!

НОВО ПИТАЊЕ

ЗАШТО ДИО МАГИСТРАЛЕ КОЈИ СЛУЖИ И КАО ГРАДСКА УЛИЦА НИЈЕ ОСВИЈЕЋЕН?

ОДГОВОР ОЧЕКУЈЕМО ОД КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА У ЧИЈУ НАДЛЕЖНОСТ СПАДА ЈАВНА РАСВЈЕТА НА ПОДРУЧЈУ НАШЕ ОПШТИНЕ.

Захвалност женама Пљеваља

Поводом 35. годишњице Пљевљанске битке у којој су борци са подручја наше општине узели масовног учешћа, а 14 их је у тој бици погинуло, жене будванске општине посетиле су 1. децембра прошле године споменик палим борцима у Пљевљима и положиле цвијеће. Том приликом се биле гости жене Пљеваља. Редакција „Приморских новина“ замољена је да овим путем својим домаћицама — Конференцији за друштвену активност и положај жене из Пљеваља — изрази најсрдачнију захвалност за топао пријем и дочек у Пљевљима.

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

ЗАКОН О УДРУЖЕНОМ РАДУ родио се као нужна и законита посљедица промјена друштвеног карактера рада који у нашим са- моуправним условима губи класна својства. Он се све више хуманизује и постаје једини извор свих вриједности друштва и самог човјека. Потребно је казати да се овим Законом пројектује и реализује ново економско уређење друштва, које ослобађа економију и читав друштвени живот свих притисака и апстрактних дiktata.

Да би наше друштво могло да реализује марксистичко и хумано начело: „ОД СВАКОГ ПРЕМА СПОСОБНОСТИМА, А СВАКОМЕ ПРЕМА РАДУ“, потребно је правилно вредновати рад. У досадашњој практици често смо били склони да о расподјели личних доходака доносимо брзоплете оцене, које су биле под снажним дејством емоција, а лишене разложних анализа. Нико не би могао негирати чињеницу да у нас још увијек „има неједнаког личног дохотка за једнаки рад и једаког личног дохотка за неједнаки рад“. Таква практика не може више имати своје оправданье, па расподјели према раду морамо посветити много већу пажњу, јер је она основно начело нашег самоуправног друштвеног система.

Свједоци смо појаве, да је сувише дugo трошена снага на израду и допunu самоуправних споразума о стицању и расподјели личног дохотка, а недовољно је било акција и принципијелности које стварно уводе награђивање према раду и резултатима рада. Није непознато да ће све док радник не буде распољагао стеченим дохотком, тешко бити и стимулативне расподјеле и стваралачке заинтересованости радника да стапи на усвјаћава доходак.

Више се не може чекати да наступи идеално стање, па да се крене у акцију. Погодан је тренутак и нужно је да се смјело и одлучно, свуда где се ствара доходак и врши размјена рада, потраже и изнађу конкретни критерији и мјерила за расподјелу личних доходака према резултатима рада. Вредновање рада морамо објективизирати. У нормативним регулативима треба поставити редосlijed о основним мјерилима за

Вредновање
људског рада

расподјелу средстава за личне дохотке. Овај ре- досlijed морао би изгледати овако: квалитет и квалитет обављеног посла, обим и сложеност рада, квалитет остварених резултата, успјешност у коришћењу средстава рада, остварене уштеде у раду, рационално коришћење радног времена одговорност у раду и услови под којима радник ствара друштвено корисна добра.

Треба увести стимулативни начин расподјеле личног дохотка и мање се оријентисати на формалне квалификације. Код овога је потребно енергично субјектијати сваку тенденцију уравноловке и унапријед загарантованих личних доходака, који дестимулишу стваралаштво у процесу рада. Пракса показује да према уравноловци вуку не-квалифицирани и полу-квалифицирани радници лијени и они који слабо користе радно вријеме, а у слободним часовима се баве допунским радом и тезгарењем. Има и таквих који на радном мјесту раде са пола снаге, а своје радне могућности штеде за послове на допунским занимањима, на свом посједу. Истина, тога ће све мање бити, јер то је својеврсна експлоатација оних који упорно и стваралачки раде на својим радним мјестима. Субјектија увога умногом ће помоћи јасно и одређено нормирање. Објективно и егзактно вредновање рада, процјена и студија биће значајни инструменти не само за квалификацију и ранговање радних мјеста и висине обрачунских основа него и за рјешавање организационих, економских, кадровских и других проблема од значаја за успјешно пословање и функционисање. Не може бити никакве сумње да је опис послова и задатака радних мјеста најважније питање у процесу вредновања рада. Управо стога опис послова мора бити детаљан, концизан и јасан. Упознавање, провјеравање и проучавање технологије рада и много других поступака у самом про-

цесу рада доприноси осавремењавању функције рада, пословања и унапређењу међусобних односа. Изучавањем поступака рада на својим и другим радним мјестима, радни људи стичу неопходан увид и контролу у политику расподјеле, солидарности и свих других хуманих и демократских форми самоуправљања и одлучивања у свим организацијама и заједницама у којима се врши размјена рада.

Структура рада кроз вредновање значајна је за повећавање продуктивности и изучавање других утицајних фактора на ту веома важну економску категорију.

Критичка анализа рада и процјене развијају и рађају многе иницијативе радних људи за увођење рационализација, новаторства и модернизације. Сигурно је да ове и друге методе не треба идеализовати, нити гајити илузije да ће сада расподјела у нас дати резултате апсолутне правде и једнакости. Све су то само допуне бројних научних иновација у нашим основним субјектима економске базе. Приступање расподјели личних доходака на овај начин ствара се могућност да се избегне импровизација и рутински послови и да се радним људима омогући увид у све акције на плану расподјеле и вредновања рада и тиме заоштре обавезе према резултатима рада и радио дисциплини. Дејством критике и самокритике код егзактног анализа рада, висином и начином нормирања рада, као и конкретним исплатама према резултатима рада утврђују се и саме вриједности личности у реализацији марксистичког принципа „награда пре-ма раду и резултатима рада“.

Узайамна повезаност на раду између појединачника и целине афирмише наше самоуправне односе и омогућава нам да много пропусте и грешке благовремено отклонимо и тако створимо услове за сталан и несметан прогрес.

У садашњој фази нашег друштвеног развоја идеја и практика самоуправљања чине кораке који су историјски. Они су такви по далекосежности преобразажаја и друштвеним односима, по ширењу стварне радникове моћи да сам, кроз асоцијације слободних производа, влада својом судбином, радом, резултатима свога рада и слободом.

Мр Драго Ј. СТАНКОВИЋ

На леђима потрошача

На Двадесетчетвртој заједничкој сједници свих вијећа СО Будва, одржаној крајем минуле године, расправљало се о проблему снабдевања подручја Будве хљебом. Ово питање, због своје специфичности и актуелности, тражи да му се посвети одговарајућа пажња.

ЧИЊЕНИЦЕ

Делегатима је презентирана писмена информација Индустриске пекаре „Топола“ и предлог закључчака Извршног одбора СО Будва. У информацији је побројано не колико занимљивих чињеница. Пекара располаже капацитетима за производњу 50 тона хљеба дневно, док су максимални захтјеви тржишта у јеку туристичке сезоне око 40 тона. Али, у Пекарима сматрају да је њихова дужност само да произведе, а не и да продају хљеб. Продаја је ствар пекарских производа. Често, због таквог понашања трговине, грађани остају без хљеба, који пропада у пуним магацинима. Пекаре и потом се продаје у бесцјење као — сточна храна! „Где је ту наша рачуница?!“ — питају и оптужују другови из Пекаре, истичући да није њи хова грешка ако у трговини нема довољно хљеба или је асортиман ограничен. На крају се тражи да трговина преузме одређени „ризик и своје обавезе“, а да се не дозволи никакво присуство са стране за снабдевање подручја Будве хљебом.

На сједници је трговина ујеравала да нема одговарајући економски интерес за продају пекарских производа.

Извршни одбор је предложио конкретне мјере, чија је поента у омогућавању производним организацијама из Вилеће, Бара, Цетиња и других мјеста да подручје

КУРЗИВОМ

Зашто трговина касни

Иако се посљедњих година све више шире и модернизује, трговина у будванској општини још увијек не задовољава потребе потрошача. Такве и сличне оцене чуле су се на више скупова у нашој комуни, али је мало учинено да се то превaziđe. А сада је управо вријеме да се повлаче конкретни потези како наредну туристичку сезону не бисмо дочекали неспремни.

Снабдјевеност је лоша и у јеку туристичке сезоне. Иако се на подручју од Јаза до Буљарице прометом разних роба бави тридесетак организација, потрошач, и поред тога, често не може да купи оно што му је потребно, а ријетко је сигуран да ли је добио робу одговарајућег квалитета и по правој цijени. Највећи број трговачких организација је са стране и свака од њих брине углавном своју бригу, а потрошач је, по правилу, запостављен.

Пијаце у Будви и Петровицу и продавнице дуж наше ривијере веома су слабо снабдјевене пољопривредним производима. Тако је током прољећа, љета и јесени тешко наћи поврћа, чак и јужног воћа, а, и када га има, његов квалитет је најчешће слаб. Овим артиклима потрошаче претежно снабдјевају накупци, који су главни снабдјевачи и током зиме. Зимских дана они простор „прекрију“ не само на пијацама у нашој комуни, него и на цијелом Црногорском приморју, пудећи робу по напреним цијевима.

У продавницама нема меса по категоријама, већ купац чека пред пањем, па где сатара одреже; често зависи од расположења месара какав ће код добити.

Доста примједби потрошачи упућују на разните инспекцијске служби. Ријетко где постоје савјети потрошача, а још није потписан кодекс између потрошача и трговине.

Квалитет услуга у продавницама је проблем за себе. Недуџбазност и бањат однос доминирају, па је, поред свих невоља и недостатака, потрошач приморан да слуша гунђање за тегзом.

Веома су погођени сељаци. У продавницама нема пољопривредних алатки, сточне хране и других потрошитица неопходних сеоским становништву.

С. ГРЕГОВИЋ

Будве снабдјевају хљебом. Предложено је и стимулisanje приватне иницијативе за производњу и продају хљеба, а дат је и конкретан предлог да се садашњи неспоразум између Пекаре и трговине разријеше и превазиђу једним могућим начином — самоуправним споразумљивањем. Међутим, присутне делегате (потрошаче) мучило је обично питање — хоће ли хљеба бити сјутра?!

ПОЛОЖАЈ И ОБАВЕЗЕ ТРГОВИНЕ

Чињеница да будванска трговина (ООУР „Јадран“) биљежи лоше резултате на међупотребу свеобухватног сагледавања узрок тајвог стања. Отуда се и у расправљавању конкретног проблема продаје пекарских производа не смije заменити неприкосновена економско-правна реалност: да је трговина самостални субјекат који се, такође у тржишним условима, бори за сопствени доходак. Самим тим, недопустив је захтјев да трговина мора да преузме продају неког производа, ако у томе не може да нађе (или јој се не обезбеди) одговарајући економски интерес. Као што је већ поменуто, Пекара поставља управо такав захтјев, тражећи, чак, да трговина преузме и ризик за хљеб који буде произведен а не нађе купац.

Тврдити да је трговина безријешна значило би да је жати од истине. Њен тријек своди се у не мале границе обавеза да задовољи потребе потрошача. То значи да је морала поставити и образложити реалне услове под којима може продавати хљеб, којима би се Пекара морала прилагодити или приступити организовању сопствене промјене мреже. Отуда се стиче утисак да је и трговина окренула леђа потрошачу.

Залажући се у својим заједничкима за отварање будванског подручја и према другим производијима пекарских производа за стимулisanje чак и приватне иницијативе у овом погледу, те и за преиспитивање важећих цijени пекарских производа. Извршни одбор је очигледно у центру својих опсервација имао потрошача и његове потребе. Такав приступ заслужује аплауз и уједно нагони на нека размишљања.

У савременој економској теорији и практици добио је пуно право грађанства и изузетни ауторитет појам „маркетинг“, који обухвата елементе пословног система, функције и филозофије, а у суштини опредјељује активни, цјеловити приступ и „дубоки наклон“ свих привредних субјеката „Његовом величанству — потрошачу“. Иходиште свих активности привредних субјеката јесте изучавање потреба потрошача, а крајњи циљ њиховој задовољењу (наравно, уз одговарајуће економске претпоставке).

Сагледавајући у овом свијетлу „понашање“ Пекаре и трговине неминовно се долази до закључка да је усвајање маркетинга далеко од њих исто онолико колико су

оне удаљене од жеља и потребе потрошача. Те релације су велике, исто као и штете које из тога неминовно произлазе, јер маркетинг-приступ у пословној активности рјешава проблем односа производње и трговине, проблем коришћења капацитета, проблем асортимана и квалитета производа...

Може се, међутим, допустити да због низа објективних претпоставки поимање маркетинга још увијек није нашло довољно простора чак ни међу економским стручњацима и пословним људима, али је недопустиво да опредјељења Закона о удруженом раду чекају будућа времена да би била схваћена и примијењена.

ШТА НУДИ ЗАКОН?

Још у вријеме почетних активности на изради Напредака закона о удруженом раду уочена је неопходност изналажења оптималних рјешења за више темељних економских питања. Међу најзначајнијима су била она која су се односила на повезивање производијача и трговине, производијача и потрошача, те трговине и потрошача. У суштини, рјешења до којих се дошло одраз су врлима на шег самоуправног друштва, у коме је човјек највиши вриједност. Из тога је уследило и уважавање маркетинга као законитости свих пословних активности у микро и макро размјерама, у коме је све усмјерено и подређено задовољењу потреба тог истог човјека-потрошача.

Извјесно је да законодавци нису били познати проблеми снабдевања будванског подручја хљебом, али нам је, ипак, дао одговор на многа питања и понудио низ конкретних рјешења. Наведимо само нека:

— радици стичу до ходак, зависно од успјеха у прилагођавању тржишту, и сносе материјалне посљедице ако основна организација западне у те-

шкоће због неприлагођавања пословања потребама тржишта (чл. 18. и 19);

— повезивање производијача и потрошача рјешава се обавезом организација удруженог рада које производе робу за непосредну потрошњу да подстичу организовање по трошача ради истраживања и утврђивања њивих потреба и интереса. Оне су дужне да на захтјев потрошача закључује самоуправне споразуме и уреде међусобне односе, права и обавезе у погледу редовног и квалитетног снабдевања (члан 23);

— повезивање трговине и потрошача рјешава се обавезом организација удруженог рада, које се баве пословима промета робе и услуга на мало, да остварују сарадњу с по трошачима и да се с њима договарају асортиман и квалитету робе и услугу, о условима и начину продаје и сл. (чл. 78);

— сложено питање повезивања производијача и трговине рјешава се кроз могућност удруженог рада и средстава, и на тој основи учешћем у заједнички оствареном приходу. Распоређивање заједничког прихода, цјене и други основи и мјерила за распоређивање дохотка, те међусобне обавезе и одговорности за случај пословања с губитком, обавезе и одговорности за споштење ризика и сл, уређују се између трговине и производијача путем самоуправног споразумије ванја.

У духу оваквих опредјељења Закона, Извршни одбор је дао предлог Пекарима и трговини да ријеше међусобне неспоразуме како би се и проблем снабдевања по трошача Будве хљебом коначно скинуо с дневног реда. Реално је очекивати да ће ускоро доћи до закључења одговарајућег самоуправног споразума. Није, међутим, сувише поменути да се Закон о удруженом раду не може више држати у фиби, већ се мора примјењивati.

М. Пејин

ЛИЦЕ МОЈЕ ЗЕМЉЕ

ЈУЧЕ — ЛИЦЕ МОЈЕ ЗЕМЉЕ прекривено је ранама. Мјесто пјесме и смијеха — јаук, бол, вапај за правдом и слободом. Земља се стреса, земља се отвара, прима у своју утробу оне које је дала и задојила. Прекида се тек започети живот дјетета у утроби мајке, остају недоречене поруке и незавршени тек започети пољупци љубавног бехара. Очи остају загледане у празно. Без сјаја у оку и без ријечи на укоченим уснама, с рукама разширеним или стиснутим око камена, још топла крв натапа траву, а пали поручују: „Мајко! Сестро! Брате! Збогом! Немојте туговати, већ пођите мојим путем. Сви у борбу! Слобода ће доћи!“

У малом градићу Рудом ствара се Прва пролетерска бригада. Гвозденим грудима и ватреним срцем топи челик и пркоси далеко надмоћнијем непријатељу. „Стизали су на вријеме где правда чека, где је слобода звала“. Стизали су на вријеме до „леденог Игмана“, „страшице Козаре“, стизали су да дјеци без родитеља надокнаде сву љубав, да утјеше старице мајке, да Србин освети Босанца и Македонца, да Црногорац за Словенца гине. У крвавом боју ствара се братство и јединство, нераскидиви ланац који љубављу веже све наше народе.

Данас — трчим цвјетним пољима. Срећна сам што живим у слободи, што слушам опојни цвркут птица и посматрам њихов безбрежни лет слободним небом. Знам — много је жртава пало за слободу. Много је оних који су као Јелена Ђетковић, Сава Ковачевић и Марија Бурсаћ поклонили своју младост бољем и срећнијем животу будућих. Хиљаде Јелена, Марија, Сава корача данас с нама путем слободе...

Сутра — желим да наше небо остане вјечито плаво, да наше море слободно шуми, да наша земља никад више не буде окована ланцима ропства. Спремна сам да, ако устреба, и ја пођем сјевјетлим примјерима наше земље, да ступим у редове наше Армије, која будно чува наше највеће благо — слободу, и сум противставим се сваком ко би желио да врати казаљке времена на крваво доба рата.

За слободу — највеће благо свијета — вјечна хвала свима који су храбро пали. Они су ријеч своју рекли за сва времена. Треба слиједити њихов примјер.

Силvana ПЕТРОВИЋ

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА

У НАМА ЖИВИ И РА

ИМАМ ТАКО ПУНО да ти кажем. Стани, причају ти. Хоћу да осјетиш неки чудни звук и мирис у треперењима стварности. Видјећеш како су ријеке дубоке и увијек младе, небо не-престано чудно и лијепо, човјек разапет између снаге, покушаја и жеља.

Не можеш схватити како је буђење једног априла било тешко. Очи су биле још снене, меке и топле. Коса расплинута по јастуцима, посуга њежним мирисима пролећних тајни.

Јаук се проломио и пробио све звијезде које су икад постојале. Несхватљиво, како је крв тако густа и врела. Текла је неосјетно улицама; градови су се рушили; све се претворило у нешто необјашњиво, ужасно. Пар! Нећу да вјеријем. Нема више лица, само нека безоблична,

крвена тијела, раскомадана гранатама. Црвено небо претварало се у безграницно ужасни бол.

Као да су се све неправде, злочини и сировости претворили у бол, који је надирао у људска срца, а очи су остајале скамењене, осветничке.

Било је нечег опојног у крви. Нечег тако јаког и пламеног. Младог, али увијек зрelog пркоса, који, скривен у људима, понекад засвијетли у очима, као тврда, нејасна светлост.

САЊАЛИ СУ...

БАЦИМО ПОГЛЕД УНАЗАД, погледајмо у нашу славну прошлост, сјетимо се данас, кад живимо у миру и слободи, како је стварана наша социјалистичка домовина. Пред мојим очима ређају се непрегледне колоне бораца који су промрзли, изнурени, али храбри. Иако су им руке од студених укоћене, иако им се сан на вјеће спусти — никад они неће застати, јер знају да њихов пут води слободи. Знали су да без вјере у сопствене снаге неће дочекати боље сјутра. Били су свјесни да на стази до сунца мора остати много жртава, али шта су жртве кад негдје чека срећан живот!

Сањали су да ће послије рата слободно трчати „испред свода пла ва“... Док се мјесечина буде спуштала градом, они ће у својим домовима, уз топлу пећ и шољу млијека, грлати своје мајке, дјецу и жене. Биће у њиховим срцима љубави за сваког, за црнце и бијеле подједнако.

Данас кад живим у слободи мје срећно куја. Увијек сам поносна када се сјетим наше историје. Срећна сам што сам дијете храброг и поносног народа који је увијек тежио слободи, идеалу безбројних генерација.

Љиљана КУЉАЧА

ТРИДЕСЕТПЕТ БУКТИЊА

ИЗ ПЕПЕЛА 1941. ГОДИНЕ с пркосом си усталла, Југославија! Никада ниси признала да си туђа. Ни онда када су твоје ријеке текле црвено, када су твојим небом летјеле величне птице, када је цвијеће на твојим пољима венуло под непријатељским ногом.

Никада, никада се ниси покрила. Била си тако мала, а та ко међна. Чуо се, гласније него шака, ех јединства, од Триглава до Ђевђелије. Чуо се поклич Кадињаче на врховима Зеленгоре. Позив Козаре прихватила је Сутјеска, а зов Игмана Неретва.

Земља је била у пламену, огрезала у врелу крв својих сина-ва и кћери, оних који су падали на голе литице, на зелене ливаде и у плаве воде ријека. Носили су у својим срцима велике жеље и неизмирену љубав. Брањили су своју земљу у крику смрти. Брањили су је од звијери које тако болно уједају, од оних који се наслажују људском крвљу.

Устали су Партија, Армија, народ, на челу с другом Титом. Падали су — венуле су пролећне руже за бољу будућност нових генерација, за љепше данас

и боље сјутра. Са лица њихове младости сијале су очи које су гледале у будућност. На њиховим уснама остале су посљедње жеље, поздрави мајци, сестри... цијелом народу.

Тридесет и пет година отвара ружа своје латице, мимоза отвара своје мирисле цвјетове, сунце пржи зелена поља, зрак носи мирис слободе.

Југославијо, рођена си из пепела и крви, да будеш слободна. Брзину твојих планинских ријека, љепоту мора, величанственост твојих планина овјековјечили су вајари, сликари, књи-

жевници. Твој народ, твоја Армија, Тито, Партија неће никада дозволити да нам украду ово сунце слободе.

Пружамо руку свима пружамо љубав свима. Имамо довољно љубави, за другове, за своју земљу, за социјализам.

Ухватимо се у коло мира и упалимо тридесет и пет буктиња. Нека наша домовина буде још свјетлија и љепша. Народе, Армија, омладино, слобода је дар наших дједова, мајки, сестара, драгоценјени дар који треба чувати.

Љепосава СИМИЋЕВИЋ

ЈЕДНО

Т ЕШКИ
ЛАЦИ
во и
Све игре су
дана рат је
Онај страшан
који нема ује-
мајка, нема с-
дања народа
осјети њихов
носи бомбе,
несрећу и ко-
дар да прекре-

Безброж је
но, безброж
бави невинији
се, од латине
Наши народи
напријед. И
умирали, очи
ле и усне се
су знали да
народ, за то
су их окупирати
трговима, ка-
примјер наро-
мочни осмије-
ћу узвијеље-
уливала стра-
са бијесом ук-
да и мртви бе-
јетили.

Данас је ве-
главама ведре-
не који су
ликови живе-
ма, у нашој
кањи.

Дубрав

ИМА * МЛАДИ О СЕБИ СТЕ ПЈЕСМА СЛОБОДЕ

ЕНЕ ҚОЈА ЈЕ ОСЛОБОДИЛА
АНИЦЕ И БДИ НАД НАШИМ
ТВА, ДРУГАРСТВА И ЉУБА-
СУ НА ЧАСУ...

У њима се пре-
и. Ријека је би-
рв. Шта је ри-
в што струји у
јадубља и нај-
јладог пркоса,
постојања.

отвори срце:
пуну љубави!
чудни звук ко-
уче да се бори-
ко?

Песнице се стежу. Израста армија из смјелих и бистрих по- гледа свјетлости. Борба се буди у плавим дубинама и зрелим очима пркоса. Вјетар доноси мириш који буди у нама наду у то- пле, бијеле и свијетле дане новог априла.

Армија смо постали. И свијет се у нама поново родио. Свака борба била је у нама. Имам у срцу незараслу рану.

Марица ГРЕГОВИЋ

СРЕЋНА САМ-НЕМА РАТОВА

МАЛА ЗЕМЉА — велико срце — моја земља. Срећна сам што нема ратова и глади, што нема бомби и митраљеза. И знам — наше ће небо бити слободно и наша поља расцвјетана, и наша дјеца срећна све док је наше армије — а она је ту увијек, и била је, и биће.

Створена у најтежим данима рата, од првих чета, до батаљона и бригада, крчила је пут ка слободи.

Данас јача, сваким даном снажнија и моћнија, гаранција је сигурности, љепше и свијетлије будућности.

Армија брани наша поља и чува наше небо, нашу школу, твоје лутке, твој сал, твоје дјетињство, нашу земљу, нашу слободу.

Уживам у дјетињству. Кад одрастем, можда ћу и ја бити потребна армији, а сад сам срећна, јер знам: наше ће небо бити слободно и наша поља расцвјетана, наша дјеца срећна, све док је наше армије, а она је увијек ту, и била је, и биће.

Вера ПАШАЈЛИЋ

ЈУЧЕ И ДАНАС

Јуче... Дјевојка је полако затварала врате, ослушкујући како у даљини лази у сусрет вјетру и олуји. Ишао је тамо где громи, где се заборавља домаће огњиште и где се мисли само на домовину и на одбрану њених граница. Није се осврнуо да види сузе које су пекле дјевојачко лице високо уздигнуте главе корачао је напријед.

Јуче... Дјевојка је полако затварала врате, ослушкујући како у даљину громи.

Један по један, рађали су борци и бујица је расла из дана у дан. Стварала се велична армија, тврђа од камена, пуне искрица ватре којима је мали удар довољан да се распламају у неуништиву и непобедиву војску. Сваки појединиц из њених редова није жалио крв за слободу, за боље сјутра и за стварање нове будућности. Остали су поред путева, а њихова тијела затрпавају снјег, носиле су их рјечне бујице и крв се мијешала са водама Неретве, Пиве, Мораче...

Смрт није могла да их уплаши, она их је подстицала на још огорченјују борбу и да у њој истрају. Нико од тих бораца није могао гледати како окупатор гази домовину, како се руше домови, зато су кренули у одлучну борбу за ослобођење.

Данас... захваљујући свима онима, који су схватили суштину наше борбе и свима, који су омогућили да се та борба развије, данас живимо под слободним сунцем, сигурни у своју будућност.

Ради своје улоге у свијету Југославија ужива велики углед. На челу с другом Титом, грађани земље слободе знају своје циљеве и којим путевима треба да крену. У другим земљама грађани и студенти немају таква права као у нашеј земљи. Баш зато што њена слобода и независност почивају на невјероватном појртвовању и тешким жртвама, она нам је драгоценја и дражана. Сунце слободе својим зрацима земљу слободе обасјава — њене ливаде, брада и градове.

Данас дјевојке, удјесто грмљавине, слушају пјесме слободе и слободно посматрају љубичице и удишу свежину пролећног сунца.

Нада ПОПОВИЋ

АРМИЈА БДИ НАД НАШИМ СНОМ

НЕКА САН ТВОЈ БЕЗБРИЖНИ БУДЕ, пријатељу мали, над тобом вјечно будна буди наша Армија млада. Санјај слободу и срећне људе што живе у нашој земљи. Умјесто плача, рафала и граната, будиће те топли зраци сунца.

У времену кад је Европа дрхтала под освајачком Хитлеровом чизмом, у његовој „тврђави Европи“, у пламену рафала и граната, створили смо оно што смо одувијек жељели да имамо — Армију. Друг Тито је заставу предао борцима, рекавши да ће они бити сијачи братства и јединства међу нашим народима. Под истом заставом, у истој бригади, борили су се Младен, Мијо, Андија, Никола... Сви су они били браноци земље.

Рат је завршен. И посљедњи непријатељ истјеран је из наше земље. Армија је тада ступила у нову борбу. Отпочела је изградња. Подизани су градови и мостови. Југославија је мијењала своје лице. Армија наша још увијек расте — свакога дана све је већа и јача.

Ти мирно спавај, пријатељу мали, умјесто рафала будиће те зраци сунца. Безбрижан буди, Армија бди над мојим и твојим сном. Ако би једног дана тамни облаци покушали да прекрију наше плаво и слободно небо, Армија наша, рачунај на мене, у случају потребе постаћу ти крило.

Лана МАРКОВИЋ

Војска братства и јединства

ГОДИНЕ 1941. нашу земљу захватио је ураган рата. Разорена нам је домовина, мучен је наш народ. Многа села су попаљена, а градови порушенi. Очеви, мајке и дјеца траже своје најмилије. У исто вријеме, тамо испод планинских врхова, изнурена и тужна, а опет срећна, мајка испраћа сина митраљесца. Шаље га у рат из која се, можда, никад врати неће. Мајка је тужна, али и поносна на сина који, као високи бор, стоји пред њом, гледа је и њежно љуби да би затим сигурним кораком отишао према планинама на чијем се врху, у магли и диму, назире сунце. Многи синови и кћери наше домовине одлазе да би се састали у Рудом 22. децембра 1941. године, да би се заједничким снагама, под истим барjakом, борили за слободу. У почетку слабе, али сваким да-

ном све јаче, нарастале су партизанске јединице. Наша армија стаљно јача и развија се, шири братство и јединство. Студенти, сељаци, ћаци, учитељи, морнари, односно, Срби, Хрвати, Словенци, Црногорци, Македонци носе у срцу исту љубав, исту жељу. Циљ им је заједнички, воља безграницна, а резултат свега је слобода. Захваљујући њима, ми данас живимо безбрижно. Мирни смо и сигури у својим радовањима и сновима. Знамо да наша Југословенска народна армија бди над нашим миром, да је она данас опремљена најсавременијим оружјем које сами производимо. И, ако једног дана сјенке мрака запријете нашем слободном небу, бићеш ту, Армија наша, бићу и ја ту да се укључим у твоје редове.

Андија МИТРОВИЋ

ХЕМФРИ БОГАРТ

Хемфри Богарт (1900-1951), рођен у Њујорку, бавио се, прије него што је започeo глумачку каријеру, разним пословима и професијама. Као путујући глумац за вријеме турнеје по Калифорнији 1930. године добио је први ангажман на филму и започeo каријеру у „творници снова“ — Холивуду. У почетку је забављао публику сценама у којима би у мраку стењао под ударцима, а онда се појављивао на екрану са отеченим подочњацима и устима пуним крви да би

касније дао одличне креације у филмовима — по менућемо само неке — „Кој Ларго“, „Малтешки соко“, „Анђели гарава лица“, „Благо Сијера Мадре“, „Казабланка“ и „Афричка краљица“. За улогу у овом посљедњем филму добио је „Оскара“.

КЕЈ ЛАРГО

ГДЈЕ ЈЕ МЈЕСТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА“

Где је место „Монтенегротуриста“ — Тражи се одговор на питања докље се стигло у развоју самоуправног система, шта је добро и на којим секторима се заостаје?

Формирањем „Монтенегротуриста“, радне организације са преко 20 ООУР-а које дјељују на подручју седам општина, створен је нови веома значајан квалитет у црногорском туризму. Самоуправним споразумом о удружењу и о међусобним економским односима конституисани су односи како у основним организацијама тако и у заједничким пословима. Постоји о доходку одлучују само радници, нема његовог преливања из једне основне организације у другу. Заједништво је прилиично изграђено, мада још увијек није довољно развијено заједничко улагање. Продаја капацитета и услуга, снабдевање, пропаганда и организовање културно-забавног живота, Интерна банка, заједничко иступање на тржишту и друге заједничке службе већ дају позитивне резултате. Да се таквим новинама не може похвалити ни једна друга туристичко-угоститељска организација у земљи, речено је, између остalog, недавно на проширеном састанку Секретаријата Конференције СК „Монтенегротурист“ и Предсједништва Конференције Синдиката, на коме је расправљано о самоуправним односима и непосредним задацима на примјени Закона о удруженом раду.

У циљу савладавања овогодишњег пословања и снажења у изузетно тешким условима рада, на састанку су дата упоређења деветомесечних резултата „Монтенегротуриста“ и неких највећих туристичко-угоститељских организација као што су ХТП „Дубровник“ и ХТП „Плава лагуна“.

„Монтенегротурист“ има око 12.000 кревета, „Плава лагуна“ 1100, а „Дубровник“ 9.000. Треба нагласити да је „Дубровник“, са знатно дужом традицијом, познат у свијету као туристички центар, има радну снагу из самог места и многе друге подности. „Плава лагуна“ је позната по јефтинији градњи објекта, организацији културно-забавног и спортског живота и као организација која се брже од било које друге у нашој земљи прила-

тражи се одговор на питања: докље се стигло у развоју самоуправних односа, шта је добро и на којим секторима се заостаје?

гођавала условима свјетског туристичког тржишта. Дода ли се томе да је на Јужном Јадрану било свега 8,8% индивидуалних страних туриста, док је тај проценат на сјеверном приморју био значајно већи, онда су подаци упоређивања деветомесечних резултата са овим двијема организацијама још индикативнији.

БЕЗ САМОЗАДОВОЉСТВА

Приликом упоређивања укупног прихода оствареног у току девет мјесеци ове године пада у очи да је он у „Монтенегротуристу“ био за 16% већ него у истом периоду прошле године. Ако се посматра само угоститељство, онда је укупни доходак, чак и за 18% већи. У ХТП „Дубровник“, међутим, укупни приход мањи је за 3% него у истом периоду прошле године, а у „Плавој лагуни“ (у угоститељство) за 5%.

Утрошена средства у „Монтенегротуристу“ већа су за 24%, у „Дубровнику“ за 6% а у „Плавој лагуни“ за 2%. Док је доходак у „Монтенегротуристу“ већи за 10%, у „Дубровнику“ је мањи за 28%, у „Плавој лагуни“ за 12% него у истом периоду прошле године. Остатак доходка је у „Монтенегротуристу“ мањи за 54% од оног који је остварен за девет мјесеци прошле године, у „Дубровнику“ за 90%, а у „Плавој лагуни“ чак за 94%. Просјечни лични доходак остварен у току девет мјесеци 1976. године били су у „Монтенегротуристу“ 2.205, у „Дубровнику“ 3.445,00, а у „Плавој лагуни“ 3.564,00 динара.

Број остварених ноћења у „Дубровнику“ мањи је за 5% од него лани у истом периоду (не рачунајући „Бабин кук“), а у „Плавој лагуни“ остварила је исти број ноћења као и прошле године, док је „Монтенегротурист“ имао пораст од 1%.

Дакле, сви показатељи говоре да су у „Монтенегротуристу“ и поред тежих услова пословања, остварени боли резултати него у двије најпознатије угоститељске куће на Јадрану. То се могло постићи само захваљујући доброј организованости и високом степену заједништва што је омогућило лакше савлађивање објективних тешкоћа и субјективних слабости.

На сједници је наглашено да самозадовољствујући ипак нема места, тим прије што су у „Монтенегротуристу“ сагледане и слабости којих има на претек. Оне су се манифестиовале у високим трошковима пословања, великим броју вишака радне снаге, неспособности да се удовољи захтјевима гостију и још увијек недовољној способности за брзо реаговање на захтјеве туристичког тржишта. Осјећа се недостатак апартмана које већ десет година упорно тражију на тржишту. Уочено је да гости сметају бучна музика, али, иако они негодују, ту се још ништа није измијенило. Добра исхрана

значајан је квалитет понуде „Монтенегротуристе“, и то треба очувати, или њена структура ће бити веома довољно домаћа специјалитета а особито се осјећа помањкање рибе. Ако се свему томе дода сиромаштво културно-забавног живота и разнодобе уопште, као и неопремљеност плаха, онда се тешко сагледати у ком працу треба усмjeriti снаге

ПОЧАТАК ОДГОВОРНОСТИ САМОУПРАВНИХ ОРГАНА

Поред Радничког савјета у ХТП „Монтенегротурист“ на ивицу радне организације дјељују разна самоуправна тијела, формирани на делегатском принципу. То су, поред осталих, Кредитни одбор, Одбор за пропаганду, реклами и културно-забавни живот, затим разне комисије и радије групе које проучавају појединачне проблеме и предлажу самоуправним организацијама како да се они рјешавају. Указано је на негативну практику да сви ти самоуправни органи и тијела не подносе редовно (неки то не чине никако) извјештаје о раду, нити се осјећају одговорни пред онима који су их бирали и поверили им одређене задатке. Зато убудуће треба посветити још већу пажњу развоју делегатског система, и то првенствено и основним организацијама удружено консултовања са радницима о питанима која се разматрају у склопу групних општина извршним одборима и Самоуправним интересима заједница ма, чак и када се ради о таквима која задиру у интересе до тичне радије организације. Сматра се као довољно да се договори ужа група људи, јер, најврдно, тешко је окупити све раднике ради консултације. Речено је да то не смije бити оправданje, јер није тачно да се радници тешко скупљају. Напротив, постоје велике и разноврсне могућности за шире консултовање радника по радним јединицама и за њихово информисање о томе што се рјешава у општини и на нивоу радне организације.

Истакнуто је на крају да се још одмах прије упознавању радника са начелима Закона о удруженом раду. Изабрана је и радна група која ће пратити и координирати ту акцију и старати се о досљедној примјени одредбама Закона у живот. Секретаријат је, такође, закључио да се у основним организацијама Савеза комунистичког одржавају састанци на којима ће се критички анализирати досадашња самоуправна практика, на основу чега ће се добити одговор на питање: докље се стигло у развоју самоуправног система, шта је добро и на којим секторима се заостаје?

Заштита споменика

Манастир у Режевићима

манасије у Стјањевићима, Подластији, Дуљеву, Прасквици, Режевићима и Градишту, цркве Св. Ивана и Св. Тројице, затим галерију „Санта Марија“, зидине старог града и још низ споменика сакралног, архитектонског, етнолошког и профаног карактера.

С обзиром на оскудицу финансијских средстава, која се због тога морају најрационалније користити, стручна служба Завода за заштиту споменика културе предложила је да у средњерочном плану заштите споменичног фонда добију приоритет манастири Подмаине, Режевићи и Градиште, као и црквица Св. Торђа на Бурђевцу изнад села Побора. Зато сврхе предвиђен је износ од 1,638.000 динара, с тим што један њихов дио, око 378.000 динара, треба да обезбиђе Скупштина општине Будва и Самоуправна интересна заједница за културу.

С. П.

ТРАГОМ НАШИХ НАПИСА

Тополама - „ОДЗВОНИЛО“

НИЈЕ БИЛО ДАВНО када је наш лист писао и предлагao да тополе у Будви треба уништити. Наравно, нису се само „Приморске новине“ залагале за уклањање овог дрвећа. Многи грађани су, такође, увидјели потребу да се ово, прије свега, прљаво и, за наше прилике, сасвим некорисно дрвеће што прије „из коријена“ ишичу.

По су, изгледа, и били непосредни поводи да је Извршни одбор Мјесне заједнице Будва I, ту скоро, расправљало о предлогима „Приморских новина“ и грађана, па је једногласно договорено да је у интересу Будве и уопште туристичке привреде да се сва тополова стабала с подручја града што је могуће прије посијеку, односно уклоне, у првом реду она из постојећих дрвореда.

Мјесна заједница Будва I жели да се та акција води под надзором стручњака, па је у вези с тим послала писмо Комунално-стамбеном предузећу, које, с обзиром на значај овог питања, доносимо у целости:

„Извршни одбор ове Мјесне заједнице, на свом састанку одржаном 16. XII 1976. године, расправљао је о могућности сјече — уклањања свих тополовских стабала с подручја ове Мјесне заједнице.

С обзиром да сте и ви својевремено предлагали да се покрене акција уклањања топола, овом приликом пружа нам се, уз помоћ и сагласност грађана, могућност да извршимо акцију уклањања тополовских стабала, а да на њихова мјesta, односно, где се за то укаже прилика, посади нека медитеранска култура.

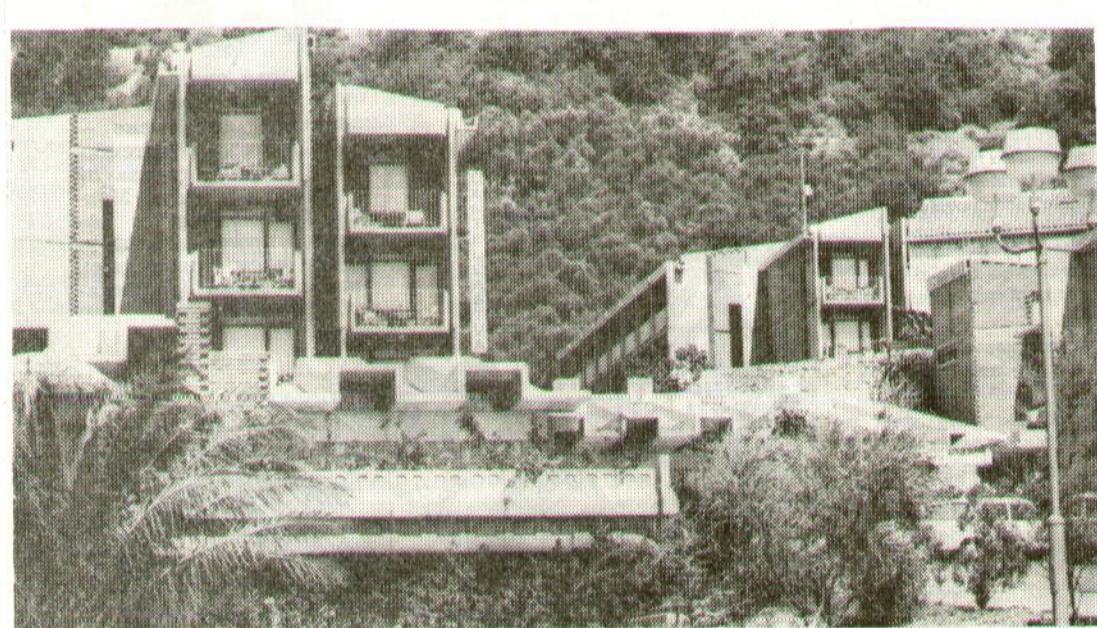
Према томе, Извршни одбор је закључио да се уклоне тополе, а ви, као стручна служба, да извршите, односно спроведете ову акцију у дјелу“.

Судећи по садржини писма, изгледа да је тополама у Будви, заиста, дошао крај. Тако ће, сви су изгледи, Будва почетак овогодишње главне туристичке сезоне дочекати без познатих „пахуљица“, које су, ранијих прољећа, ужасно прљале град, тијхо се завлачили у куће и станове грађана.

Напоменимо и то да је уклањање топола и један корак напријед у комплетном изгледу Будве, односно у њеној бољој организованости да спремно дочека наредну туристичку сезону.

Колико је познато, и одговарајућа служба Комунално-стамбеног предузећа је и прије писма Мјесне заједнице Будва I била већ „објавила рат“ тополама. Кад је тако, значи чека се само да чин извршења. Понадајмо се да се на њега неће дugo чекати.

М. ПАЈКОВИЋ

Хотел „Каštel Lašva“ у Петровицама

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

ДОМОВИНА МИ ЈЕ БУДВА

(ИЗ ПИСМА ФРИДРИХУ ДРУГОМ)

ДОМОВИНА МИ ЈЕ БУДВА, град на међи Турске, на крајњој тачки млетачке Далмације. Прекорачио сам двадесетчетврту годину свога живота. Прве сам науче учио у Венецији и Падови. Пропутовао сам готово сву Европу. У Паризу, коначно, постаде Жан Жак Русо мојим учитељем. Вратио сам се преко Рима у домовину, да се у миру, у свом љетњиковцу Бабинду, посветим студијама. Али, на своју несрећу, тада сам дошао у опречност са чувеним редом исусовца. Моји доживљаји продрили су у толикој мјери у јавност да их не мјарим наново изнijети. Ја сам племић, заправо припадам високом племству, јер мој отац носи наслов кнеза. Млетачка Република, још од вре мена дужда Ивана Корнера, подијелила је Пашићевићима, откуда потичем, привилегију да тамошње жене, уда те за млетачког племића, могу уписати име својих сина ва у Златну књигу. Али, ја за све то мало марим и виш е водим рачуна о часном имену поштења човјека него о сјају, злату и драгуљима. Имам самилосно срце за стра дање човјечанства и критичан дух у односу на зло, и зато су сви зли људи моји непријатељи...

Шире.. Што се тиче гласи на о мени да сам намјеравао отићи у Црну Гору и одатле оружаним руком напasti и опља-

Познати пустолов Стјепан Зановић (1751 — 1826) био је врло интересантна личност. Будванин поријеклом, прокрстарио је готово читаву Европу, познавао и дописивао се с многим државнимцима, књижевницима и музичарима. Плодан писац разноврсног интересовања, писао је стихове и прозу на француском и италијанском језику. Објавио је двадесет и једно дјело, која су одмах након појаве првођена на многе језике. Још није до вольно проучен, пошто се комплет његових дјела не може наћи ни у једној нашој библиотеци.

Доносимо одломак Зановићевог писма упућеног Фридриху Другом, узет из књиге „Предњешевско до ба“.

Чкати град Дубровник, ствар стога овако: Дубровчани имају у свом поједу различних драгоцјености у злату, сребру и драгуљима које су некада припадале црногорској митрополитској цркви. Дубровчани су досад вазда налазили изговор да их не излуче. Већ је владик Данило Петровић Његош хтио оружјем пострији повраћај тог блага. Та да је успјело Дубровчанима да помогну Турака то освите. Ка

да сам био у Црној Гори, Сава Петровић ми је препоручио интересе своје цркве и нарочито ми је поменуо речено црквено благо са жељом да га ја отнем из дубровачких руку, што у оно вријеме, због своје младости нијесам могао учинити. Сада ме је у Бечу архимандрит Петар Петровић, који се такође налази, а са којим сам с томе више пута разговарао, подсјетио на некадашње моје обећање и рекао ми је да су последње ријечи покојног владике биле свећене овој ствари.

Никада нијесам био тако несрећан као сада, кад се хтједох вратити у своју отаџбину, а ево ме поново неспо којна бјегунца и, што је још горе, гоњена од Вашег Царског Величanstva, који је најтолерантнији најправеднији и најактивнији владар нашег стόља. Знам да ме Ваше Величanstvo може учинити несрћним, колико у својој држави, толико и у инострanstvu. У Вас је мој, сире но ја, такође, знам да на то немате права и да због тога и нећете то учинити. Ако, поред свега тога, ипак учините, да ћећу бјегати нити се престршишти. Остаћу ваздаисти и поносићу се што сам мученик толико мојног владара, какав је краљ угарски, краљ чешки, надвојвода austrijskih итд. и итд.

Част ми је да се биљежим с највећим поштовањем и о сјећајима смјерности, што их чедан и несрећан кнез дугује мојном и срећном свом другу — Вашег Ћесарског Величanstva: Стјепан Ханибал, принц од Албаније...

РОДНА КУЋА нашег познатог књижевника Стефана Митрова Љубиши, која служи за становљање, прилично је запуштена, па је крајње вријеме да се томе стане на пут. Истина, и до сада су на различитим нивоима вођени разговори о њеној „судбини“, или се од разговора није пошло ни корака даље. На ову тему воћен је ових дана разговор код Предсједника Скупштине општине, коме су, поред представника друштвено-политичких организација, присуствовали и културни и јавни радници. Након размјене мишљења, констатовано је да треба што прије приступити адаптацији радне куће писца „Кањоша Мазедоновића“ и након тога одредити јој друштвено корисну намјену.

Ревија пионирских филмова

Организатори ревије пионирских филмова која је одржана крајем децембра у Будви били су Савјет за васпитање и заштиту дјеце Југославије, Савјет за васпитање и бригу о дјеци Црне Горе, Фото-кино савез Црне Горе и Савјет за стања и бригу о дјеци Будве. Приказано је 57 филмова, чији су аутори ученици основних школа из Србије, Хрватске, Босне и Херцеговине и Црне Горе. Стручни жири на чelu са Јованом Ђорђевићем професором Универзитета у Београду, прогласио је најбоља остварења најмлађих синеаста. У

категорији документарних филмова прва награда припадала је пionirima Основне школе „Центар“ из Ријеке за филм „Сопеле свири миљар лиг“. „Фонтана жеља“, дјело пionира Основне школе „Владимир Гортан“ из Ријеке, побједник је у категорији играних филмова, а најбољи анимирани филм је био „Анимација П“ такође дјело ученика ове школе.

Додијељене су и специјалне награде: за режију („Фонтана жеља“), за сценарио („Ролшве“), за камеру („Сопеле свири миљар лиг“) и („Рат“). Награде су додијелили и Републичка конференција друштва „Наша дје-

ца“ Хрватске („Фонтана жеља“), Издавачко предузеће „Модра ласта“ из Загреба („Сребрни котлић“), Савезни одбор СУВНО-Р-а („Темељ слободе“), Савјет за васпитање и заштиту дјеце Југославије („Анимација П“).

Иако смотра није била ма сиона — нијесу учествовали пioniri из Словеније Македоније и са Косова — квалитет филмова био је изванредан и веома је тешко било одабрати најбоље — рекао је Владо Шкарица, члан стручног жирија. Он је истакао изванредну организацију фестивала.

БУДВАНСКЕ ПАРАЛЕЛЕ

„Забрани“ и око њих

НА ОВОЈ ПЛАНЕТИ постоји безбрзјој мањих и већих врхова који се разликују по свом геолошком саставу, старости и поријеклу. Сви имају своју релативну и апсолутну висину, своју флору, фауну и осјетљивост. Све те особине не мијењају се хиљадама година.

Будванска тобожњи врхови — можда би боље одговарало „брегови“, „стогови“ или „гомиле“ — имају, такође, своје специфичне особине. Заједничко им је то што су своје поријекло заборавили и што су по времену настанка сви скројевићки. Настали су у посљедњим деценијама овог миленијума, као резултат великих сунчевих протуберанца, заједно угло под којим његови зраци падају на ово поднебље. Отуда се објашњава њихова осјетљивост једино на сунчеве промјене, док су на све друге процесе потпуно именуни. Будванска „брегова“, за разлику од свих других, не мјере се метрима надморске висине. Њихова „вриједност“ изражава се кубицима или квадратима, коњским снагама бројем санитарних и брзинских чворова, лежаја и почивајућих мјестима у хладовини, вјештачким изворима и њиховом разноврсношћу. Ни један од тих бројева није константан, већ су сви промјењиви, и то зависно од сунца! Ти „брегови“ су, у ствари, приватни забрани, који су ријетко када и групна својина. По њима се њихови власници шепуре, гракчу и — час јаче, а час слабије — испрugaју вратове зависно од положаја сунца. Они се врло лако споразумијевају с пасионираним посјетиоцима њихових „забрана“, без обзира на то што неки од њих не знају ни да читају. Сви без разлике, међутим, знају да броје је број — све! Њему је све подређено. По њему се међусобно препознају. Број оздије има магичну моћ. Њиме се може направити безбрзјој комбинација. Сви они знају и 32 и 52 и 66 и да се од изврнуте шестице направи деветка и обратно, зависно од рачунске операције и — положаја сунца. Искуства „модернихnomada“ учинила су своје и, по свemu судећи, бројеви су у Будви бити средство за споразумијевање и замјенице есперанто. То су добро схватили и власници и становници ових „забрана“. За вријеме свог крајег или дужег (отет зависно од сунца) „зимског сна“, проведеног у Швајцарској или Њемачкој, служе се само бројеви и само се њима легитимишу, без обзира да ли је тај број затворен у црвено корице.

Број служи за споразумијевање и са својом свакијом околнином коју, хтјели или не да могу да изbjegnu. „Под утицајем сунца“, многи су измијени рјечник, па „примитивна окolina“ не може више да их разумије, тако да је овде број добро дошао и по њему се познају. Понеки, чији је говор још и неартикулисан, настоји да се у друштву својих многобројних пријатеља афирмише и укључи у токове живота, иако моментално не припада ни једној политичкој групацији и слободан је од свих моралних и политичких одговорности. Он ипак, има „свој“ суд, „свој“ коментар и „свој“ критику свега што окружује његов „забран“. Врло је информисан о свим стварима. Он „зна“ све: причали су му обично добро обавијештени пријатељи у другим поћима док су се у његовој хладовини, освежавали на његовим изворима и почивалима. Он „зна“ сваког: причали су му пријатељи. Зна он ко није поштовао партијску директиву о начину исхране, већ је 1943. године крај — сријемуш. Зна он ко је 1948. године трајио пасоч да купи геровитал у Букурешту — „причали су му пријатељи“. Он настоји да у пракси докаже шта се може да уради онај који је ослобођен свих моралних стега и обавеза. Свуда је са својим уледним пријатељима. У модерним галеријама пролази озбиљно поред сваког експоната и никада није десило да је макар што одио у свој „забран“. Он је безрезервно ангажован у свим акцијама које се користе сунцем. Игре југа, фестивал сјевера, екскурзије истока и запада — свуда уноси себе самог, парално уз помоћ пријатеља. Још само није укључен у организацију Вуковог сabora, на шта се он, с правом или не, лути. Зна он ко је вук и што вуку треба, а он му то може dati. Има он повјерења у организаторе и менаџере и неће му они, ваљда, довести Вука који нема ни двије једнаке ноге већ правог Вука и он их може окупити у већем броју — зависно „од положаја сунца“.

Власници настоје приватним забранима дати милозвучна, поетска и егзотична, имена ради изазивања околине и њене радозналости. Едино су изузетак групни вла сини, који забрану дају име које би требало да има далеко шири значај, не ометајући тиме пуну и искључиву власт и корист групе.

Ако досадашњи развој техничких достигнућа не омогућава да се тачно одреди поријекло и обим ових будванских „забрана“, надајмо се да ће они који се буду бавили њиховим родословом одредити прикладно име и за приватне и за групне власнике. До тада — сијај нам сунце још јаче и не узнемирајући се што ће, у међувремену, још који „стог“ или „гомила“ порасти, што ће још неко од оних који се сада не виде на будванској рељефу постати „бријег“.

Рако ДУЛЕТИЋ

Година која је остала за нама обиловала је ником спортистима догађаја. Клубови и појединачни постигли су запажене резултате. И 1975. године у центру пажње био је фудбал, а пливачи и ватерполо у успону. Основан је одбојкашки клуб, а кошаркаши, куглаши и шахисти имали су доста успјеха на општинским и републичким такмичењима. Све је више пионира и омладинаца у клубовима и спортским друштвима, а Основна школа „Стефан Митров Љубиша“ је „расадник“ спортиста. Њени гимнастичари су и ове године били најбољи у Црној Гори.

Будвански спорт у протеклој години је карактерисао висок степен организованости. Самоуправне интересне заједнице за физичку културу и СОФК били су иницијатори и шаховских турнира, аут-рељија и такмичења у подводном риболову. Ове двије спортске организације координирале су рад спортских друштава на најбољи могући начин, па је у физичкој култури било више реда него икада до сада.

Спортских терена — мада их је прилично изграђено — још увијек нема довољно. Петровац је и даље без фудбалског терена, који би одговарао условима такмичења, Будва нема пливачког базена, иако су њени пливачи, ватерполисти и роњици годинама међу најбољима у Републици, нема кошаркашког, одбојкашког и итдришта за рукomet...

У БУДВИ ИЗАБРАН СПОРТИСТА ГОДИНЕ

НАЈБОЉЕ ЕКИПЕ И ПОЈЕДИНЦИ

Као и прошле године у заједници с представницима Самоуправне интересне заједнице за физичку културу анализирали смо резултате спортских друштава и појединачника и дошли до становишта да су у 1976. години најбољи резултате постигли Друштво за спортиве на води „Будва“, ФК „Петровац“, ФК „Могрен“, Бовлинг клуб „Могрен“ кошаркаши „Могрен“.

Најбољи спортиста у 1976. години је Ненад Вуковић, члан Друштва за спортиве на води „Будва“ слиједе: Гoran Калезин фудбалер ФК „Могрен“, Драган Радуловић, фудбалер ФК „Петровац“, Милан Никчевић, члан Бовлинг клуба „Могрен“, Војо Гргуровић, члан Аутомото друштва „Будва“ Срђан Гаковић, пливач и ватерполиста, члан Друштва „Будва“, Бранко Вукотић, фудбалер „Петровац“, Асим Јаљевић, фудбалер „Могрен“, Рашико Радуловић, кошаркаши „Могрен“, и Мирољуб Митровић, шахиста из Петровца.

До ове листе дошло се најавио консултација с представницима клубова, уз чију су помоћ створене претходне ранг-листе најбољих спортиста у појединачним клубовима, односно дисциплинама. Тако се као најбољи пливачи и ватерполисти сматрају: Ненад Вуковић, Срђан Гаковић, Же-

љко Пјеротић, Дејан Мушара, Светлана Трифуновић, Јоке Тановић, Данијел Петковић, Александар Мајић, Иван Котарац и Симо Јовановић.

Најбољи фудбалери „Петроваца“ су Драган Радуловић, Бранко Вукотић, Момо Божковић, Драган Стојановић и Ивица Шољага, а најбољи појединачни из „Могрена“ су Горан Калезин, Асим Јаљевић, Анте Веришић, Синиша Поповић и Мићо Вуксановић.

На челу ранг-листе у аутомобилизму налази се Војислав Гргуровић, послије којег слиједе Милан Букарица, Ђура Пејовић, Владо Зец и Иво Р. Лазовић.

На листи од пет најбољих шахиста налазе се: Мирољуб Митровић, Ђорђе Јанковић, Војо Головић, Крсто Марковић и Стево Ђоновић.

У бовлинг куглању најбољи је Милан Никчевић, а слиједе Бикановић, Владо Радовић, Жарко Калезин и Стојан Сомујић.

Најбоље екипе

Најмасовнија спортска организација у комуни — броји близу 300 чланова — за изванредне спортиве резултате и изузетан допринос развоју спортиста на води на територији општине, добитник је новембарске награде. У склопу Друштва дјелује пет секција: пливачка, ватерполо, за подводне активности, за спорчки риболов и за мото-наутику (једриличарство).

Највећи успјеси постигнути су у ватерполу — омладинци су на првенству Црне Горе били четврти, а пионир троји — и пливашу, где су младићи и дјевојке из Буџева као вишеструки прваци Црне Горе освојили више међа на такмичењима. Лиженији резултати постигнути су у роњењу и у спорском риболову.

Фудбалери „Петроваца“, мада су током пролећа наступали у промјенљивој форми, протекле јесени су бриљали и на крају полусезоне заузели треће место, одмах иза бивших друголигаша „Титограда“ и „Сутјеске“, што представља највећи успјех. Тим је изванредно функционисао у свим линијама, а посебно је био добар нападачки ред — постигнут је 31 гол. Фудбалери „Петроваца“ су освојили куп на подручју которског подсавеза.

Будвански фудбалери, стајардно добри током пролећа и јесени, завршили су јесену полуsezону на четвртом месту, одмах иза „Петроваца“. У екипи посебно импонује одбрана, на челу са изванредним Јаљевићем, која је савладана само осам пута у току петнаест првенstvenih мечева јесенег дијела првенства. У клубу веома добро ради и омладинска екипа, која се с доста успјеха такмичи у лиги Црне Горе.

Мада је бовлинг-кугљаш још недовољно афирмисан спорт, Будвани су већ постали запажене успјеше. Екипа „Могрена“ коју сачињава

један од најбољих фудбалера наше општине. У тандemu с Радуловићем, права је напаст за гол противника. Продоран као крило и центрфор, постигао је током јесени десет голова.

Асим Јаљевић, поуздан чувар мреже „Могрена“, само је осам пута вадио лопту из мреже током прошле јесени. Истицао се бравурозним интервенцијама.

Рашко Радуловић, високи кошаркаш „Могрена“, израстао у играча великорумена марљиво су и предано радили током цијеле године. На првенству Црне Горе за кадете заузели су изванредно четврто место, а са више спортивске среће могли су бити и први. Омладинци су на републичком првенству у Котору такође били веома добри. Ове године предстоје им напорне борбе за улазак у републичку лигу.

Ненад Вуковић, матурант гимназије у Котору, добар ученик и спортиста који много обећава, с правом је проглашен за најбољег у 1976. години. Међу најбољима је у омладинској ватерполо екипи која је била четврта у Црној Гори, црногорски је рекордер у брзинском роњењу на дах, а одлично је пливao сто метара слободно, као и у штетефти 4x100 метара слободним стилом. Истакао се и као одличан организатор и спорчки радник.

Горан Калезин, халф и нападач „Могрена“, прва је виолина „Могрена“. Током читавог првенства у протеклој години играо је у стандардној форми — најчешће је проглашаван за играча у такмице. Изванредан је грађитељ игре, али и добар голглете (најбољи у тиму). Умије да заустави противника и поведе напад. Сматрамо да му је место у свакој фудбалској селекцији наше републике.

Драган Радуловић, центрфор „Петроваца“, страх и трепет за све противничке голмане у Црногорској лиги. Током јесенег дијела првенства десет пута је затресао мрежу противника, безбрз пута био најбољи на терену.

Милан Никчевић, куглаш Бовлинг клуба „Могрен“, најбољи у својој екипи, а вјероватно и много даље. На првенству државе у Јубљани у појединачној конкуренцији освојио је седмо место, што представља отроман успјех за нашу комуну и републику.

Војо Гргуровић, аутомобилиста, члан Аутомото клuba „Будва“, био је најбољи у нашој комуни. На релији „Мимоза“ одржаном у Херцег-Новом почетком 1976. године побиједио је у националној класи до 1150 кубика, а у истој дисциплини био је најбољи и на релији „Ослобођење Будве 76“.

Срђан Гаковић, ученик општеобразовне средње школе у Будви, један је од најбољих и најактивнијих чланова Друштва за спортиве на води „Будва“. Одличан ватерполиста, наступао је за пионирску и омладинску екипу на првенству Црне Горе и био међу најбољима.

Бранко Вукотић, капитен „Петроваца“, годинама је

један од најбољих фудбалера наше општине. У тандemu с Радуловићем, права је напаст за гол противника. Продоран као крило и центрфор, постигао је током јесени десет голова.

Асим Јаљевић, поуздан чувар мреже „Могрена“, само је осам пута вадио лопту из мреже током прошле јесени. Истицао се бравурозним интервенцијама.

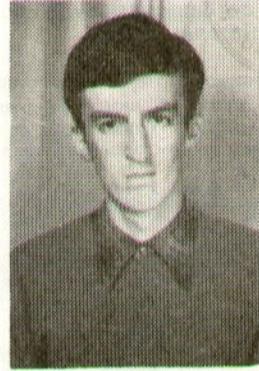
Рашко Радуловић, високи кошаркаш „Могрена“, израстао у играча великорумена марљиво су и предано радили током цијеле године. На првенству Црне Горе за кадете заузели су изванредно четврто место, а са више спортивске среће могли су бити и први. Омладинци су на републичком првенству у Котору такође били веома добри. Ове године предстоје им напорне борбе за улазак у републичку лигу.

Мирољуб Митровић, имао је највише успјеха у игри на 64 поља. На појединачном првенству општине, одржаном у Јубљани, био је најбољи, а прво место дјелио је и на брзопотезном турниру одржаном у Будви.

Саво Грегорић

IN MEMORIAM

Четрдесетог дана од тренутка кад нас је прерано, у 27. години живота, заувијек напустио наш син, брат и унук

АНДРИЈА МАРКОВ
ЗЕНОВИЋ

2. јануара 1977. године окупили смо се око његовог гроба у Режевићима, да опет подијелимо наш велики бол са свима који су Андрију волели и који га нијесу заборавили.

Ами никада нећемо заборавити топле ријечи утјехе, пријатељске руке и сву помоћ коју су нам у том, за нас страшном тренутку, пружили:

— радни колектив ООУР-а „Петровац“ из Петровца на Мору;

— особље Здравствене станице у Петровцу на Мору;

— особље Медицинског центра у Бару;

— особље Интерне „А“ клинике и ВМА клинике у Београду;

— Мјесна организација Савеза Социјалистичке омладине из Петровца на Мору;

— Др. Франићевић, из Петровца на Мору;

— Др. Дивановић и Др. Вршка из Бара;

— бројни грађани из наше општине и многих крајева земље.

Породица Марка А. Зено-

вића из Режевића

Шта је са тенисом?

ТЕНИС, један од најпопуларнијих спортива на нашем приморју, у будванској комуни потпуно је запостављен. Док се може рећи да за друге спортиве „недостају терени“, односно најчиšћи се слоган изговор, за тенис се то не може. Само у склопу комплекса хотела на Словенској плажи постоје четири игралишта, а и у Милочеру, такође, изванредни терени за овај спорт. Сви су прописно ограђени, бетонирани (у Милочеру су и травнати) и на њима је заиста милина играчи.

Нажалост, ови терени се користе само љети: на њима се забављају страни туристи: ради њих су и направљени или, у првом реду њима су намијењени и чине дио туристичке понуде. Ипак, доста времена и у току туристичке сезоне они су празни, а током јесени, зиме и пролећа на њима нема живе душе. Значи, времена за игру и тренирање има доста, али што то вриједи када нема да игра. У Будви нема тениског клуба, па ни интересовања за ову врсту спорта. Има, ту и тамо, ентузијаста који добује с ракетима и лоптом, али их је мало. Старијих играча нема да би код млађих побудили интересовање за ову, заиста, изванредну дисциплину, у којој је наша земља давала познате спортисте.

Радни људи Бечића су недавно почели да у залеђу плаže граде четири велика тениска игралишта. Питамо се: хоће ли и она бити намијењена само страним туристима, односно хоће ли на њима гледати и наше пионире и омладинце? Да се не бијамо погрешно схватили, основне организације удруженог рада из области угоститељства и туризма у Будви, Бечићима и Милочеру веома су вољне да дозволе тренинг, наравно у вријеме када су терени слободни. Чак су спремне да и своје реквизите ставе на располагање спортистима с подручја наше општине. Али, нико то не тражи.

С обзиром на то да је тенис један од „најјефтијих“ спортива, финансијска средства за рад клуба лако би се нашла. Треба само више воље и рада. Јубав према овом спорту треба почети улијевати ученицима још у основној, а затим у средњој школи. Наш крај има доста талентованих пионира и средњошколаца, али нема једино добрих организатора и спортских ентузијаиста.

С. Г.